

Häädemeeste valla 2019. aasta eelarve seletuskiri

Häädemeeste valla 2019. aasta eelarve seletuskirja koostamise aluseks on valla põhimäärus, arengukava, ühinemisleping, eelarvestrateegia ja kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimisseadus. Valla eelarve koostamise ja menetlemise kord on sätestatud Häädemeeste valla põhimääruses. Valla arengukava periood on 2018 - 2023. Valla eelarvestrateegia periood on 2018 - 2022. Häädemeeste valla arengukava on vastu võetud Häädemeeste Vallavolikogu 27.09.2018 määrusega nr 22.

Eelarve koostatakse tekkepõhiselt ja struktuur on viieosaline:

1. Põhitegevuse tulud;
2. Põhitegevuse kulud;
3. Investeeringutegevused;
4. Finantseeringutegevused;
5. Likviidsete varade muutus.

Tekkepõhises eelarves kavandatakse majandustehingud selles perioodis, millal planeeritakse nendega seotud raha laekumine või väljamaksmine. Eelarve peab olema tasakaalus, st põhitegevuse tulud ja põhitegevuse kulud peavad olema tasakaalus, neile liidetakse investeeringutegevuse eelarveosa ja finantseeringutegevuse eelarveosa kogusumma ning likviidsete varade muutus, mis kokku teeb eelarve tulemi. Eelarve on tasakaalus, kui eelarve tulem võrdub nulliga.

Elanike arv seisuga 31.12.2017 oli 4985 inimest, seisuga 31.12.2018 4941 inimest. Vähenemine võrreldes aasta algusega 44 inimest. Lisaks kustutati elanike registrist küla täpsusega olnud inimesed ja täna on elanikke ca 4900.

Elanike arvu muutuste aluseks on:

- elanike lahkumine vallast;
- elanike surmad;
- elanike tulek valda teistest omavalitsustest;
- laste sünd.

Keskmiselt oli 2018. aastal Häädemeeste vallas 2180 maksumaksjat, 2017. aastal 2034 maksumaksjat, 2016. aastal 1971 maksumaksjat, 2015. aastal 1963 maksumaksjat.

Keskmine sissetulek kuus oli 2015. aasta lõpus 893 eurot, 2016. aasta lõpus 956 eurot, 2017. aastal 1024 eurot, 2018. aastal 1034 eurot.

2019. aasta eelarve koostamisel on arvestatud riigi majanduse hetkeolukorda ja ametlikke majandusprognoose järgmiseks aastaks. Olulisem neist on Rahandusministeeriumi poolt koostatud suvine majandusprognoos. Valla jaoks on prognooside koostamisel olulised näitajad:

- Riigisektori, sh omavalitsuste eelarve osakaalu vähenemine SKP-st;
- Riigi, sh omavalitsuste netovõlakoormuse dünaamika prognoosid;
- Tööhõive kasvuprognoosid;
- Keskmise palga ja sellest tulenevalt tulumaksu kasvu prognoosid;
- Hinnaindeksite ja inflatsiooni näitajate dünaamika.

Rahandusministeeriumi 2018. aasta hilissuvisel prognoosi järgi kasvab **Eesti sisemajanduse koguprodukt** põhistsenaariumi kohaselt 2018. aastal 4,0% ja 2019. aastal 3,2%.

Aastaks 2020-2021 oodatakse majanduskasvu 2,9-3,0%-ni, tuginedes nii ekspordile kui ka sisenõudlusele. Peamiseks majanduse kasvuedajaks jääb sisenõudlus, mis 2018. aastal tugines peamiselt eratarbimisel, kuid leiab järgmistel aastatel tuge investeeringute taastumisest. **Majanduse olukord** on hea ja sisemised riskid madalad. **Välisõudlus** on tugev, soosides siinsete eksportivate ettevõtete kasvuvõimalusi.

Ettevõtete **investeeringute tase** on madal, kuid teadus-arendustegevuse maht kasvab kiiresti.

Elanike **tarbimiskäitumine** on sissetulekutega võrreldes säästlik ja laenuvõtmine ettevaatlik.

Keskmine palk kasvab 2017. aasta 1221 euroga ja eelmise aasta 1307 euroga võrreldes sel aastal 1385 euroni. Keskmise **palga reaalkasv**, mis arvestab hinnatõusu mõju, on 2018. aastal 3,6% ja 2019. aastal 3,1%. **Palgakasv** on kooskõlas majanduskasvuga ja ettevõtete kasumid kasvavad palgakuludest kiiremini. **Töötus** on madal ning töjõupuudus kimbutab enim ehitus- ja teenindusettevõtteid. **Hinnatõusu** veavad suurenenud energiahinnad.

Tarbijahinnad kasvavad tänavu 3,3 protsenti. Edaspidi **hinnakasv** mõnevõrra **pidurdub**, kuna energiahindade tõus peatub ja väheneb maksimeetmete mõju.

Olulisemad majandusnäitajad Eestis võrreldes eelmiste aastatega

(allikas: Rahandusministeerium, Statistikaamet) :

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Majanduse põhinäitajad (%)						
SKP reaalkasv	4,9	4,0	3,2	3,0	2,9	2,9
Tarbijahinnaindeks	3,4	2,9	2,3	2,4	2,0	2,0
Tööhõive (tuh inimest)	658,6	664,0	667,1	667,1	665,1	663,1
Tööhõive kasv	2,2	0,8	0,5	0,0	-0,3	-0,3
Töjõu tootlikkuse kasv (hõive järgi)	2,6	3,1	2,7	3,0	3,2	3,2
Keskmise palga reaalkasv	3,0	4,0	3,3	3,0	3,6	3,7
Keskmine palk (euro)	1221	1307	1381	1457	1540	1628
Keskmise palga nominaalkasv	6,5	7,0	5,7	5,5	5,7	5,7

* Sisemajanduse koguprodukt on residentide toodetud lisandväärtuste summa kogu rahva majanduse ulatuses.

*Tööhõive määr on hõivatute osatähtsus tööealises rahvastikus.

*Töjõud on isikud, kes soovivad töötada ja on võimelised töötama ehk hõivatute ja töötute summa.

*Hõivatu on isik, kes uuritava perioodil töötas ja sai selle eest tasu kas palgatöötajana, ettevõtjana või vabakutselisena ,töötas pereettevõttes või oma talus otsese tasuta või ajutiselt ei töötanud, tarbijahinnaindeks on indeks, mis iseloomustab tarbekaupade ja tasuliste teenuste hindade muutust.

*Keskmine palk on tegelikult töötatud ja mittetöötatud aja eest makstav tasu, mis on jagatud täistööajale taandatud töötajate keskmise arvuga.

EELRVEOSADE JAOTUS

EELARVE PÕHITEGEVUSE TULUD

Häädemeeste valla 2019. aasta eelarve põhitegevuse tulude prognoositav maht on planeeritud **6 729,9** tuhat eurot. Põhitegevuse tulud moodustavad valla 2019. aasta eelarvest suure enamuse ja nende hulgas omakorda on suurima osakaaluga maksutulud, moodustades 54,3%.

Põhitegevuse tulud:

- **Maksutulud**

Füüsilise isiku tulumaksu laekumise prognoos on **3 431,3** tuhat eurot .

2019. aastal laekub kohalikule omavalitsusele 11,93% valla maksumaksja väljateenitud brutotulust. Füüsilise isiku tulumaksu laekumine moodustab põhitegevuse tuludest 51%.

Füüsilise isiku tulumaksu laekumine aastate lõikes on järgmine:

aasta	laekumine (eurodes)	kasv x
2017	2 927 605	-
2018	3 379 584	1,15
2019*	3 431 335	1,02

*prognoos/plaan

Vastavalt 2019. aasta eelarve koostamise lähtetingimustele lähtutakse 2018. aasta tasemest. 2019. aasta laekumine on planeeritud 2018. aasta laekumisest 1,5% suurem. Arvestades majandusprognooside konservatiivsust ja elanike arvu vähenemist, ei prognoosita ka valla 2019. aasta eelarves hüppelist tõusu. Rahandusministeeriumi prognoos on 3 351 094 eurot, mis on 28 490 eurot väiksem kui 2018.aasta laekumine.

Maamaksu laekumise mahuks on 2019. aastaks planeeritud **220,6** tuhat eurot.

See tuleneb Häädemeeste Vallavolikogu 25.oktoobri 2018. aasta määrusest nr 29, mis kehtestab maamaksumääraks 2,5% maa maksustamishinnast aastas. Põllumajanduses kasutuses oleva haritava maa ja loodusliku rohumaa maamaksumääraks 2,0% maa maksustamise hinnast aastas. Maamaksuvabastus 2019. aastaks on kehtestatud volikogu 25.10.2018 määrusega nr 29.

Maamaksu laekumine on olnud viimastel aastatel stabiilne ja korrapärane vastavalt maksu tähtaegadele. Maamaks moodustab eelarve põhitegevuse tulude mahust 3,3%.

Maamaksu laekumine aastate lõikes on järgmine:

aasta	laekumine (eurodes)
2017	209 454
2018	221 508
2019*	220 600

*prognoos/plaan

Reklaamimaksu määrus on kehtestatud Häädemeeste Vallavolikogu 25.oktoobri 2018.a määrusega nr 28. Reklaamimaksu laekumist on planeeritud **1,0 tuhat eurot**.

Reklaamimaksu laekumine aastate lõikes:

aasta	laekumine (eurodes)
2017	1 210
2018	1 035
2019*	1 000

*prognoos/plaan

- **Riigilõiv, kaupade ja teenuste müük**

Riigilõivu laekumist on planeeritud eelarvesse **11,5 tuhat eurot**.

Valla eelarvesse laekuvad riigilõivud vastavalt riigilõivuseadusele: ehitusseaduse alusel tehtavate toimingute eest.

Laekumised haridusasutuste majandustegevusest on planeeritud 2019. aastaks summas **174,3 tuhat eurot**.

Tulu koosneb valla hallatavate haridusasutuste omatuludest, teistelt omavalitsustelt saadavast tulust, kui nende lapsed käivad Häädemeeste valla haridusasutustes.

Arvlemise piirsumma 2019. aastal on põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse §83 lõike 7 kohaselt 91 eurot õpilase kohta kuus.

Häädemeeste Vallavalitsuse määrusega kinnitatakse igal aastal munitsipaalkoolide ja lasteaedade **õpilaskoha tegevuskulu** arvestuslik maksumus järgmiseks aastaks, mis on aluseks arvlemisel teiste omavalitsustega. Käesolevas eelarves on kavandatud munitsipaalkoolide piirsummaks samuti 91 eurot õpilase kohta kuus, mis on kinnitatud Vabariigi Valitsuse pool.

Vanemate poolt osaliselt koolieelse lasteasutuste kulude tasumise määrad ja tasumise korra kinnitab volikogu, kehtiva määruse järgi on see 5% alampalgast.

Lapse toidukulu lasteaias katab täies ulatuses lapsevanem. Toidukulu päevamaksumuse otsustab lasteasutuse hoolekogu ja kinnitab asutuse juht.

Haridustulude laekumise prognoos on järgmine:

- Häädemeeste Muusikakool 14 000 eurot
- Häädemeeste Lasteaed
 - Kohatasu 14 100 eurot
 - Toiduraha 10 400 eurot
- Kabli Lasteaed
 - Kohatasu 8 040 eurot
 - Toiduraha 5 435 eurot
- Tahkuranna Lasteaed-Algkool
 - Kohatasu 10 620 eurot
 - Toiduraha 8 580 eurot
- Uulu Lasteaed
 - Kohatasu 22 460 eurot
 - Toiduraha 22 690 eurot
- Uulu Põhikool 2 975 eurot
- Haridusteenuste osutamine 55 000 eurot
(Teised Kov-d)

Laekumised kultuuriasutuste majandustegevusest on planeeritud **3,0 tuhat eurot**. Seltsimajade tulud ruumide kasutusse andmisest ja ürituste piletitulu.

Laekumised spordiasutuste majandustegevusest on planeeritud **3,0 tuhat eurot**.

Peamiselt Uulu Kultuuri-ja spordikeskuse tulud ruumide kasutusse andmisest.

Laekumised sotsiaalasutuste majandustegevusest on planeeritud **290,9 tuhat eurot**.

Häädemeeste Hooldekodu omatulud teenuste osutamise ja ravimite eest summas 267,4 tuhat eurot. Hooldekodus arvestatud 33 hooldatavaga ja kohatasu suurus 660 eurot kuus. Erivajadustega inimeste riikliku hoolekande projekti toetus summas 21,5 tuhat eurot (4 inimest). Avahooldusteenuse osutamine 2,0 tuhat eurot.

Laekumised elamu-ja kommunaalmajanduse tegevusest summas **5,0 tuhat eurot** (Võiste ja Massiaru sotsiaalkorterid; Võidu küla krt.; Uulu krt.; Häädemeeste Pärnu mnt 11-5 krt.).

Laekumised üldvalitsemisasutuste majandustegevusest summas **3,5 tuhat eurot** on laekumised valla sõiduautode kasutamise eest, tasud reklaami avaldamise eest valla lehes ja Priarõudega seotud kohtukulude tagasisaamine (2,0 tuhat eurot).

Üüri-ja renditulud summas **7,0 tuhat eurot** sisaldavad vallale kuuluvate eluruumide ja mitteeluruumide üürile andmisest saadavat tulu. (Uulus ilutuba, juuksur, kauplus, Häädemeestel Pärnu Haigla (kiirabi), AS Eesti Post, Abiühing Üheksavägine, TÜ Kirje, AS Telia, Kilingi-Nõmme Tarbijate Ühistu).

Laekumised õiguste müügist summas **35,0 tuhat eurot** kajastatakse hoonestusõiguse seadmise tasud OÜ-lt Golfer, AS-lt Tele 2 Eesti ja AS-lt Elisa Eesti.

Muu toodete ja teenuste müük summas **1,5 tuhat eurot** kajastatakse elnike liitumistasude laekumine OÜ-lt Vesoka ja AS-lt Häädemeeste VK.

Kaupade ja teenuste tulud moodustavad eelarve põhitegevuse tulude mahust 7,9%.

- **Saadud toetused**

Sihtotstarbelised ja antud toetused tegevuskuludeks summas **101,8 tuhat eurot:**

- Töötajate õppelaenude kustutamiseks summas 0,3 tuhat eurot Rahandusministeeriumilt;
- Puuetega inimeste eluaseme kohendamine (Sotsiaalministeerium) 30,0 tuhat eurot;
- Koolipiimatoetus ja koolipuuviljatoetus 6,0 tuhat eurot PRIA-lt;
- Pärnu keskraamatukogult raamatute soetuseks 9,3 tuhat eurot;
- Maanteeametilt projektitoetus 0,1 tuhat eurot;
- MTÜ-lt Eesti Avatud Noortekeskuste Ühendus projektitoetus 1,8 tuhat eurot;
- SA-lt KIK projektitoetus 5,0 tuhat eurot;
- Laulu- ja tantsupeo toetused 0,6 tuhat eurot;
- SA-lt Innove projektitoetused 11,0 tuhat eurot;
- Päästeameti projektitoetus elanikele tuleohutuse parandamiseks 14,0 tuhat eurot;
- Riigikogu Kantseleilt Riigikogu ja Europarlamendi valimiste korraldamiseks 23,7 tuhat eurot.

Eelarvesse on planeeritud need tulud, millede suhtes on eraldamise otsused tehtud. Hilisemad eraldised ja nende otsused lülitatakse eelarvesse nende laekumise ajalisel järjekorras. Selliseid eraldisi võib tulla nii riigi eelarvest kui ka riigi sihtasutustelt.

Mittesihtotstarbelised toetused on planeeritud 2019. aasta eelarvesse Rahandusministeeriumi poolt esitatud ja Vabariigi Valitsuse 21.02.2019 määruse nr 53 tasandus- ja toetusfondi jaotuse alusel. 2019. aastal jagunevad mittesihtotstarbelised toetused (sulgudes on toodud 2018. aasta andmed) summas **2413,5** (2373,6) tuhat eurot järgmiselt:

1) **Toetusfond** (hariduskulude, sotsiaalkulude ja muude tegevuste toetus)

Eraldis hariduskuludeks – 1176,5 (1106,9) tuhat eurot

Eraldiste arvutamisel on aluseks õpilaste arv 406 .

Hariduskuludeks määratud eraldiste summast eraldatakse tööjõukuludeks 1062,5 (991,3) tuhat eurot, õpikute ja õppevahendite soetuseks 23,1 (23,3) tuhat eurot (57 eurot õpilase kohta), põhikooli õpetajate ja juhtide koolituseks 6,8 (6,9) tuhat eurot, koolilõuna toetuseks 71,1 (71,6) tuhat eurot (arvestuslik koolilõuna maksumus on 1,00 eurot õpilase kohta päevas, aastas 175 eurot), tõhustatud ja eritoe tegevuskuludeks 13,1 (13,9) tuhat eurot.

Lasteaia õpetajate tööjõukulud 45,9 (40,1) tuhat eurot

Huvihariduse-ja huvitegevuse toetus 130,2 (133,2) tuhat eurot

Eraldis toimetulekutoetuseks – 48,7 (58,7) tuhat eurot

Eraldis vajaduspõhise peretoetuse maksmiseks – 0 (2,8) tuhat eurot

Eraldis sotsiaalteenuse osutamiseks, arendamiseks – 0 (7,4) tuhat eurot

Asendus-ja järelhooldusteenuse toetus 30,4 (54,2) tuhat eurot

Matusetoetus 12,1 (15,0) tuhat eurot

Eraldis raske ja sügava puudega laste hoiu teenuse osutamiseks – **6,5** (5,3) tuhat eurot

Eraldis jäätmehoolduse arendamiseks- **0** (13,0) tuhat eurot

Eraldis sündide ja surmade registreerimise korraldamiseks – **0,6** (0, 6) tuhat eurot

Eraldis kohalike teede hoiuks – **196,5** (196,6) tuhat eurot. Kohalike teede pikkus kokku 224 km, sh maanteed 206 km ja tänavad 18 km.

2) Tasandusfond

Eraldatav toetuse suurus on **766,1** (739,7) tuhat eurot.

Saadud toetused moodustavad eelarve põhitegevuse tulude mahust 37,4%.

• Muud tulud

Laekumised vee erikasutusest on planeeritud eelarvesse **27,0 tuhat eurot**.

Vastavalt veeseadusele korraldab vee kasutamist ja kaitset riiklikul tasandil Vabariigi Valitsus. Kohalik omavalitsus oma halduspiirkonnas annab nõusoleku vee erikasutuseks. Vee erikasutus on vee kasutamine veekogu või põhjaveekihi seisundit mõjutavate ainete, ehitiste või tehnovahenditega. Vee erikasutuseks peab kasutajal olema tähtajaline luba, mille annab keskkonnateenistus. Vee erikasutusõiguse tasu kogub Keskkonnaamet ning jaotab laekunud tasu kohalike omavalitsuste eelarvete ja riigieelarve vahel. Keskkonnatasude seaduse alusel laekub valla eelarvesse 50% vee-erikasutuse tasust ja 50% läheb riigieelarvesse.

Muud tulud moodustavad põhitegevuse tuludest 0,4 %.

Põhitegevusega seotud nõuete ja kohustuste muutus

Põhitegevuse tulude eelarveosas võib planeerida ja kogusummas arvesse võtta tuludega seotud nõuete ja kohustuste muutusi, kui prognoositakse nende olulist mõju likviidsete varade muutuse eelarveosas kajastatavale raha ja pangakontode saldo muutusele.

2019 aasta eelarves on planeeritud PRIA nõude (nõue üleval alates 31.12.2017) laekumine summas 76,6 tuhat eurot.

EELARVE PÕHITEGEVUSE KULUD

Põhitegevuse kulud on jaotatud:

- tegevuskulud;
- antud toetused;
- personalikulud;
- muud kulud.

Eelarve põhitegevuse kulude maht on planeeritud **6315,9 tuhat eurot**.

KOFS järgi peab eelarves põhitegevuse kulude maht olema väiksem või äärmisel juhul võrdne põhitegevuse tulude mahuga. Häädemeeste valla eelarves on see vahe 414,0 tuhat eurot. Seda nimetatakse eelarve põhitegevuse tulemiks. Mida suurem on eelarve põhitegevuse tulem, seda suurem on omavalitsuse finantseerimise võime.

Eelarves on põhitegevuse kulud jaotatud vastavalt valdkondade klassifikaatorile.

2017. ja 2018. aastate põhitegevuse kulude võrdlusandmed sisaldavad täiendavalt peale eelarve kinnitamist lisandunud sihtotstarbeliste ja mittesihtotstarbeliste toetuste eraldamise otsuste alusel tehtud kulutusi. Need toetused lülitatakse nende laekumise järjekorras eelarvesse lisaelarvega või valitsuse korralduse alusel. Samuti sisaldavad võrdlusandmed vallavalitsuse korralduste alusel reservfondi eraldiste alusel tehtud kulutusi. 2019. aasta eelarve neid toetusi ja eraldisi ei sisalda.

2019. aasta eelarve koostamisel on pandud põhiorhk ühinemisejärgse uue omavalitsuse asutuste palkade ühtlustamisele ja asutuste tööks oluliste ruumide korrashoiuks ja remondiks.

Põhitegevuse kulude jaotus valdkondade lõikes on järgnev:

Tunnus	Tegevusvaldkond	2019 eelarve	2018 täitmine	2017 täitmine
01	Üldised valitsemissektori teenused	913 689	804 286	757 747
03	Korraldus	0	10	3 850
04	Majandus	96 700	135 205	265 746
05	Keskonnakaitse	170 500	141 541	61 830
06	Elamu- ja konnaalrajandus	87 470	100 286	111 565
07	Tervishoid	6 910	5 080	4 586
08	Vabaalg, kultuur ja regioon	696 256	616 835	514 236
09	Haridus	3 636 415	3 260 756	3 082 950
10	Sotsiaal	707 994	516 222	570 008

VALDKONDADE TUTVUSTUS

01 ÜLDISED VALITSEMISSEKTORI TEENUSED

- **Volikogus** on 19 liiget, 4 alalist komisjoni. Volikogu eelarve maht on **29,5 tuhat eurot**.
- **Vallavalitsuse** teenistuses töötab 26 inimest, sh 22 ametnikuna ja 4 töölepingu alusel. Ametikohti on kokku 20,45. Vallavalitsuse liikmeid 7. Vallavalitsuse eelarve maht on **692,5 tuhat eurot**.

Eelarves on ettenähtud 4,0 tuhat eurot, et kasutusrendile võtta sõiduk, mida hakkab kasutama humanitaarvaldkonna abivallavanem .

Reservfond summas **113,0 tuhat eurot** on ette nähtud ootamatuteks ja erakorralisteks kuludeks, väljaminekute aluseks on vallavalitsuse korraldus.

Häädemeeste valla eelarve reservfondi suuruseks peab olema vähemalt 1% eelarve mahust.

- **Omavalitsusliitude ja MTÜ-de liikmemaks** summas **55,0 tuhat eurot** :

MTÜ Pärnumaa Omavalitsuste Liidule	46,0 tuhat eurot
MTÜ Eesti Linnade Liidule	3,0 tuhat eurot
MTÜ Liivi Lahe Kalanduskogu	1,0 tuhat eurot
MTÜ Pärnu Lahe Partnerluskogu	3,0 tuhat eurot
MTÜ Pärnumaa Ühistranspordikeskus	2,0 tuhat eurot

MTÜ-le Pärnumaa Omavalitsuste Liit ülekantav liikmemaks sisaldab paljude organisatsioonide tegevuskulusid.

- **Muud üldised valitsemissektori teenused (Valimised)** on summas **23,8 tuhat eurot**.

Summa on Riigikogu ja Europarlamendi valimiste läbiviimise kulude katteks.

04 MAJANDUS

- **Muu majanduse** eelarves on ettenähtud vahendid OÜ Vesoka küte ja elekter summas **6,0 tuhat eurot**, majandusnõuniku auto kulud summas **6,0 tuhat eurot**, valla heakorraga seotud inventari soetus summas **4,0 tuhat eurot** ja valla jõulukaunistuse soetus summas **10,0 tuhat eurot**.

- **Maakorralduse** alla on planeeritud **12,7 tuhat eurot**: valla teede ja kinnistute mõõtmise, servituutide seadmine ja erinevate planeeringute ja uurimistöde finantseerimine:

- * Teede toimikud
- * Plaanimaterjali alusel tehtavad toimikud
- * Munitsipaalteede alused maad
- * Üldplaneeringu, detailplaneeringute, geoaluste ja projekteerimistega seotud kulud
- * Servituudid
- * Advokaadi ja notarikulud, riigilõivud

- **Turismi eelarves** on ette nähtud summad randade hoolduseks **3,0 tuhat eurot**.
- **Kaubanduse eelarves** on ette nähtud summad turgude korrashoiuks **5,0 tuhat eurot**.
- **Ühistranspordi** korraldamiseks (PÜTK) on eelarves **50,0 tuhat eurot**.

05 KESKKONNAKAITSE

- **Jäätmekäitlus 10,5 tuhat eurot.**
Ettenähtud valla jäätmekäitluse korraldamiseks (ohtlike jäätmete vedu, prügikastide soetus). Loomade varjupaik (liikmemaks + juhtumipõhine tasu).
- **Avalike alade puhastus 160,0 tuhat eurot.**
Valla haljasalade hoolduseks 50,0 tuhat eurot ja teede hoolduseks (sh lume lükkamine)100,0 tuhat eurot.

06 ELAMU-JA KOMMUNAALMAJANDUS

- **Veevarustus 5,0 tuhat eurot** (trasside hooldus ja remont) .
- **Tänavavalgustus 37,0 tuhat eurot.**
Häädemeeste vallal on 910 välisvalgustit.
Tänavavalgustuse hooldus ja remont 17,0 tuhat eurot.
Hooldust teostab Oü ProSystem ja maksumus kuus on 1308 eurot.
Tänavavalgustuse elekter 20,0 tuhat eurot.
- **Muu elamu- ja kommunaalmajandus 45,5 tuhat eurot.**
Kalmistute haldamisega ja hooldusega seotud kulud ning Uulu korteri ülalpidamiskulud.

07 TERVISHOID

Tegevusala Muu tervishoid kajastuvad Häädemeeste tervisekeskuse kulud, valla arsti kulud ja Mai apteegi toetussumma, kokku **6,9 tuhat eurot**.

08 VABAAEG, KULTUUR

- **Uulu Kultuuri ja Spordikeskuse** tegevuskuludeks on eelarves **131,7 tuhat eurot**.
- **Häädemeeste valla kultuuri ja spordi** all summas **57,0 tuhat eurot** kajastuvad:
 - * Valla traditsioonilised üritused ja valla sportlaste osalemise kulud maakondlikel ning vabariigilistel valdade võistlustel summas 26,6 tuhat eurot;
 - *Valla infotahvlite soetuseks 16,0 tuhat eurot;
 - *Valla lastele jõulupakkide soetuseks 5,0 tuhat eurot;
 - *Valla sportlastele esindussärkide soetamine 3,0 eurot;
- **Tahkuranna Noortekeskuse tegevusteks** koos huvihariduse rahadega on eelarves eraldatud **86,6 tuhat eurot**.
- **Raamatukogudele** on eelarves eraldatud tegevuskuludeks **129,1 tuhat eurot**, s.h. raamatute soetuseks 25,0 tuhat eurot.
 - Häädemeeste Raamatukogu 80,6 tuhat eurot
Muudetud struktuur: kokku 4 punkti ja 3 töötajat.
 - Uulu Raamatukogu 25,0 tuhat eurot
 - Võiste Raamatukogu 23,5 tuhat eurot
- **Rahava-ja kultuurimajadele** on eelarves eraldatud **225,5 tuhat eurot**.
 - Tahku Tare 44,6 tuhat eurot
 - Kabli Seltsimaja 38,6 tuhat eurot
 - Treimani Rahvamaja 58,3 tuhat eurot
 - Häädemeeste Huvikeskus 84,0 tuhat eurot
- **Häädemeeste Muuseumi** tegevusteks on eelarves **9,1 tuhat eurot**.
- **Muinsuskaitse** all kajastuvad Pätsi platsi hoolduskulud summas **1,5 tuhat eurot** .
- **Ringhäälingu – ja kirjastamisteenuse** all kajastuvad valla lehe „Liiviranna“ väljaandmise ja kojukande kulud summas **19,3 tuhat eurot** ja raamatu „Häädemeeste valla 26 aastat“ kulud summas **10,0 tuhat eurot**.
- **Muu vabaaeg, kultuur 26,5 tuhat eurot.**
Need rahalised vahendid on spordi ja kultuuri tegevuste ja ürituste toetamiseks ja neid jagatakse vastavalt volikogu poolt vastuvõetud määrusele „Kultuuri-, spordi-, noorsoo- ja haridusprojektide toetuste eraldamise kord“.

09 HARIDUS

Ülevaade Häädemeeste valla hariduselu peamistest näitajatest:

- Häädemeeste vallas tegutseb 2018/2019. õppeaastal üks lasteaed –algkool, kaks põhikooli, üks keskkool ja kolm lasteaeda;
- Uulu Põhikoolis on 152 õpilast ja 9 klassikoplekti ning 1 pikapäevarühm.
- Metsapoole Põhikoolis on 44 õpilast.
- Tahkuranna Lasteaed -Algkoolis on 44 õpilast ja kahes rühmas lasteaias on 33 last.
- Häädemeeste Keskkoolis 167 õpilast ja sellest gümnaasiumi osas 26 õpilast.
- Häädemeeste Lasteaias on 48 last 3-s rühmas.
- Kabli Lasteaias on kahes rühmas 27 last.
- Uulu Lasteaias on viies rühmas 85 last.
- Häädemeeste Muusikakoolis õpib 45 last.

Haridusasutuste (koos koolitoiduga) eelarvete kogusumma on **3308,1 tuhat eurot** ja järgnevalt haridusasutuse eelarvete mahud eurodes:

Haridusasutused	2018 eelarve	2018 täitmine	2019 eelarve
Uulu Põhikool	617 107	618 948	661 564
Tahkuranna LAK	373 895	367 046	419 225
Metspoole Põhikool	309 923	303 580	323 123
Häädemeeste Keskkool	830 230	758 976	870 167
Uulu Lasteaed	321 883	329 285	409 115
Häädemeeste Lasteaed	284 223	280 318	264 505
Kabli Lasteaed	158 421	158 222	191 260
Häädemeeste Muusikakool	130 584	124 309	169 155
Kokku	3 026 266	2 940 684	3 308 114

- **Koolitranspordi** all summas 15,0 tuhat eurot on valla õpilasteveoga seotud teenuse kulud. Teenuse osutamiseks on sõlmitud lepingud Massiaru piirkonna õpilaste transportimiseks FIE Ahto Juhkamiga ja Urissaare piirkonna õpilaste transportimiseks AS-ga Häädemeeste VK.

-**Tegevusalade „Põhi-ja üldkeskharidus“, „Lasteaed“ ja „Kutseõppeasutused“** all on ette nähtud eraldised **teistele kohalikele omavalitsustele** nende territooriumil asuvates õppeasutustes käivate Häädemeeste valla õpilaste eest kulude katteks – **262,6 tuhat eurot**.

- Lasteaiateenus 90,9 tuhat eurot
- Põhi-ja üldkeskhariduse koolitusteenus 111,2 tuhat eurot
- Kutseõppeasutuste koolitusteenused 0,5 tuhat eurot
- Huvihariduse koolitusteenus 60,0 tuhat eurot

- **Tegevusala „Huviharidus ja huvitegevus“** on summas **33,6 tuhat eurot**.

Riigi poolt eraldatud huvitegevuse raha, millest 12,6 tuhat eurot on 2019 aasta eraldus ja 21,0 tuhat eurot on 2018 aasta jääk. Vahendeid kasutatakse vastavalt Häädemeeste Vallavalitsuse 29.01.2019 määrusele nr 3 „Riigi poolt toetatava Häädemeeste valla huvihariduse ja -tegevuse toetusfondi kasutamise kord“.

- **Tegevusala „Muu haridus“** on summas **17,1 tuhat eurot**.

Häädemeeste valla parimate õpilaste premeerimiseks 2,0 tuhat eurot, haridustoetusteks õpilastele 4,0 tuhat eurot ja 6,1 tuhat eurot õpilaste vastuvõtuga seotud ürituseks, õpetajate päeva tänuürituse korraldamiseks ning valla haridustöötajate ühise õppepäeva läbiviimiseks. Valla haridusasutuste SA KIK poolt finantseeritava projekti kulud summas 5,0 tuhat eurot.

10 SOTSIAALNE KAITSE

- **Puuetega inimeste sotsiaalne kaitse 81,7 tuhat eurot.**

Haigete ja puuetega inimeste sotsiaalseks kaitseks (hooldatavate arv seisuga 31.10.2018. oli 15 inimest) eraldatud vahendid kasutatakse hooldajatoetusteks, ühekordseteks toetusteks puudega inimestele ja riiklikeks maksudeks ning abivahendite muretsemiseks ja teenuste eest tasumiseks. Lisaks hüvitatakse isikliku abistaja, tugiisikuteenuse, psühholoogilise nõustamisteenuse, viipekeele tõlketeenuse jne kulutusi. Hooldajatoetuse määr on 18 eurot (raske puue) ja 30 eurot (sügav puue). Projekti „Puudega inimeste eluaseme kohandamine“ kogukulu on 34,5 tuhat eurot ja see on mõeldud 6 puudega inimese eluaseme kohandamiseks. Projekti omaosalus on 15%. Personalikuludes on kajastatud kahe isikliku abistaja ja ühe tugiisiku töötasud.

- **Häädemeeste Hooldekodu 262,2 tuhat eurot.**

Hooldekodus 33 kohta. Kulutused on seotud hooldekodu ülalpidamisega. Personalikuludes on arvestatud 13 kuu palgafondiga, sest hooldekodu on asutus, mis peab toimima 12 kuud ja tuleb tasuda puhkuste asendustega seotud kulud.

- **Muu eakate sotsiaalne kaitse 78,5 tuhat eurot.**

Eakate sotsiaalse kaitse alla kuuluvad ühekordsed toetused eakate ravimite ja prillide tarvis, transporditeenusele eriarstide juurde pääsemiseks lähtuvalt haige spetsiifikast ja ravivajadusest summas 4,5 tuhat eurot, eakate juubeliteenused summas 5,0 tuhat eurot ja üheksateistkümne eaka ööpäevaringsel teenusel hooldekodus (KOV tasub osaliselt) tasumiseks 69,0 tuhat eurot.

- **Asendus- ja järelhooldus 43,7 tuhat eurot.**

Asendus- ja järelhooldusteenus on mõeldud väljaspool oma perekonda hooldamist vajavatele lastele. Teenuse eesmärk on iseseisva toimetuleku ning õpingute jätkamise toetamine

- **Muu perekondade ja laste sotsiaalne kaitse 80,7 tuhat eurot.**

Peretoetuste all on eraldatud sünnitoetusteks 37,5 tuhat eurot, matusetootusteks 15,0 tuhat eurot, õppetootusteks 5,0 tuhat eurot ja muudeks toetusteks 8,4 tuhat eurot. Sotsiaalteenuste all on kajastatud 10,0 tuhat eurot ja see hõlmab isikliku abistaja, psühholoogilise nõustamise, võlanõustamise teenust. Personalikuludes on kajastatud ühe tugiisiku töötasu kulud.

- **Riskirühmade sotsiaalasutused 21,0 tuhat eurot.**

Võiste ja Massiaru sotsiaalkorterite haldamisega seotud kulud

- **Riiklik toimetulekutoetus 71,1 tuhat eurot.**

Riigieelarvelised vahendid, mis eraldatakse riigi poolt kehtestatud toimetulekupiirist allapoole jäävate inimeste toetusteks. Eraldised laekuvad vastavalt eelnevatel perioodidel tehtud kulutustele.

- **Muu sotsiaalsete riskirühmade kaitse 21,5 tuhat eurot.**

Sotsiaalministeeriumi poolt eraldatud vahendid erivajadustega inimeste igapäevaelu toetamiseks (projektitegevus).

- **Muu sotsiaalne kaitse 47,6 tuhat eurot.**

Erakorralised toetused (õnnetused) 1,0 tuhat eurot, toetused ravikindlustuseta isikutele ja lasterikaste perede liidule 1,5 tuhat eurot. Koduhooldustöötaja personalikulud summas 12,3 tuhat eurot. Sotsiaaltöötajate kasutuses olevate sõidukite (3) ülalpidamiskulud summas 14,5 tuhat eurot. Eelarves on ettenähtud 4,0 tuhat eurot, et kasutusrendile võtta sõiduk, mida hakkab kasutama koduhooldustöötaja. Päästeameti tuleohutu kodu projektis osalemine summas 20,0 tuhat eurot.

INVESTEERIMISTEGEVUS

KOFS uue jaotuse järgi koostatakse eelarves eraldi eelarveosa investeeringute kohta. Selles eelarve osas on toodud nii tulud kui ka kulud.

Sissetulekutena on selles eelarve osas kajastatud järgmised kanded:

- Sihtotstarbelised toetused põhivara soetuseks **1095,7 tuhat eurot;**
 - 1) hajaasustuse projekti toetus 50,0 tuhat eurot
 - 2) Rannametsa-Ikla kergtee ehitus Häädemeeste alevikus toetus 299,1 tuhat eurot
 - 3) Suurküla rannatee 40,0 tuhat eurot
 - 4) Pätsiplats 75,0 tuhat eurot
 - 5) Uulu-Pärnu kergtee II etapp 469,2 tuhat eurot
 - 6) Rahandusministeeriumilt ühinemistoetus 149,3 tuhat eurot
 - 7) Jaagupi sadama elektri- ja veevarustuse ehituse toetus 13,1 tuhat eurot

- Hoone müük (Pärnu mnt 40) **105,0 tuhat eurot**;
Hoone müügist laekuv summa on ettenähtud Häädemeeste teenuskeskuse renoveerimiseks.
- Tulu hoiuste intressidest **0,1 tuhat eurot**;

Väljaminekutena summas **4829,8 tuhat eurot** on kajastatud selles eelarve osas järgmised kanded kokku summas:

- laenu intresside ja kapitalirendi intresside tasumine summas 10,2 tuhat eurot;
- investeeringud teede ja kõnniteede ehitusse 1505,0 tuhat eurot;
 - 1) valla teede ehitus, renoveerimine vastavalt teehoiukavale 205,0 tuhat eurot
 - 2) kergtee Rannametsa-Ikla ehitus Häädemeeste alevikus 540,0 tuhat eurot
 - 3) Suurküla rannatee ehitus 60,0 tuhat eurot
 - 4) Uulu-Pärnu kergtee II etapi ehitus 700,0 tuhat eurot
- investeeringud veevõtukohtade rajamiseks 14,0 tuhat eurot;
- OÜ Vesoka osakapitali suurendamine 146,4 tuhat eurot;
- Kabli Seltsimaja renoveerimisprojekti osalus ja valla omaosalus (toetus) 170,0 tuhat eurot;
- investeering Häädemeeste Lasteaia rühmaruumide remondiks, mänguväljaku ehitus 150,0 tuhat eurot;
- investeering Häädemeeste Hooldekodu juurdeehituseks 1800,0 tuhat eurot;
- investeering Pätsiplatsi renoveerimine 102,0 tuhat eurot;
- investeering Häädemeeste Muusikakooli remondiks 150,0 tuhat eurot;
- investeering Häädemeeste teenuskeskuse renoveerimiseks 150,0 tuhat eurot;
- Uulu Põhikooli staadioni rekonstrueerimiseks 350,0 tuhat eurot;
- Uulu Põhikooli laienduse projekteerimiseks 25,0 tuhat eurot;
- Uulu Põhikooli koolisöökla lift 16,0 tuhat eurot;
- Uulu KSK ja lasteaiahoone renoveerimise projekti koostamiseks 35,0 tuhat eurot;
- Häädemeeste Keskkooli staadioni rekonstrueerimise projekti koostamiseks 8,0 tuhat eurot;
- investeering Kabli ranna kanalisatsioon, rannatee, käimla 14,4 tuhat eurot;
- Uulu külla valvekaamerate soetus 10,0 tuhat eurot;
- hajaasustuse programmi toetused 100,0 tuhat eurot;
- Pärnu linna lastaia kohtade rajamiseks 62,0 tuhat eurot;
- Jaagupi sadama veevarustus (PRIA projekt) 22,0 tuhat eurot.

2019 aasta eelarves on investeeringute elluviimisel jälgitud nii ühinemislepingut kui ka eelarvestrateegiat. Endise Häädemeeste valla prioriteetsed objektid Häädemeeste Hooldekodu renoveerimine ja juurdeehitus ning kergliiklustee Rannametsa-Ikla maantee ääres Häädemeeste alevikus on lülitatud 2019 aasta eelarvesse ja ettenähtud vahendid Häädemeeste Keskkooli staadioni rekonstrueerimise projekti koostamiseks.

Endise Tahkuranna valla prioriteetsetest objektidest on 2019 aasta eelarvesse planeeritud Uulu-Pärnu kergtee II etapi ehitus, Pargi tee 1 ja 3 hoonete rekonstrueerimise projekti koostamine ja Uulu Põhikooli laienduse projekteerimine ning Uulu Põhikooli staadioni rekonstrueerimine (projekt olemas).

Eelarvestrateegias 2019-2022 ei planeeritud Häädemeeste staadioni rekonstrueerimise projekti koostamist) ning esialgselt oli plaanis Uulu-Pärnu kergtee II etapi ehitus, Uulu Põhikooli staadioni rekonstrueerimist (projekt olemas) ja Pargi tee 1 ja 3 hoonete rekonstrueerimise projekti koostamist alustada 2020 aastal ning Uulu Põhikooli laienduse projekteerimist alustada 2021 aastal.

Hooldekodu renoveerimine ja juurdeehitus:

Ühinemislepingus on hooldekodu investeeringuna kirjas 1,0 miljonit eurot.

Arengukava menetluses on hooldekodu investeering perioodil 2019-2020 arengukavasse ja eelarvestrateegiasse kirjutatud (kinnitatud 27.09.2018 määrusega nr 22) 1,9 miljonit eurot.

Hooldekodu laienduse hanke (renoveerimine ja juurdeehitus) avamine oli 25.10.2018 ja parima pakkumise maksumuseks oli 2,3 miljonit eurot. Sellele lisandunuks seadmed ja sisustus, hinnanguliselt veel 0,3 miljonit eurot. Hange tühistati 14.11.2018. kuna kogu hind tuli oluliselt kallim eeldatust.

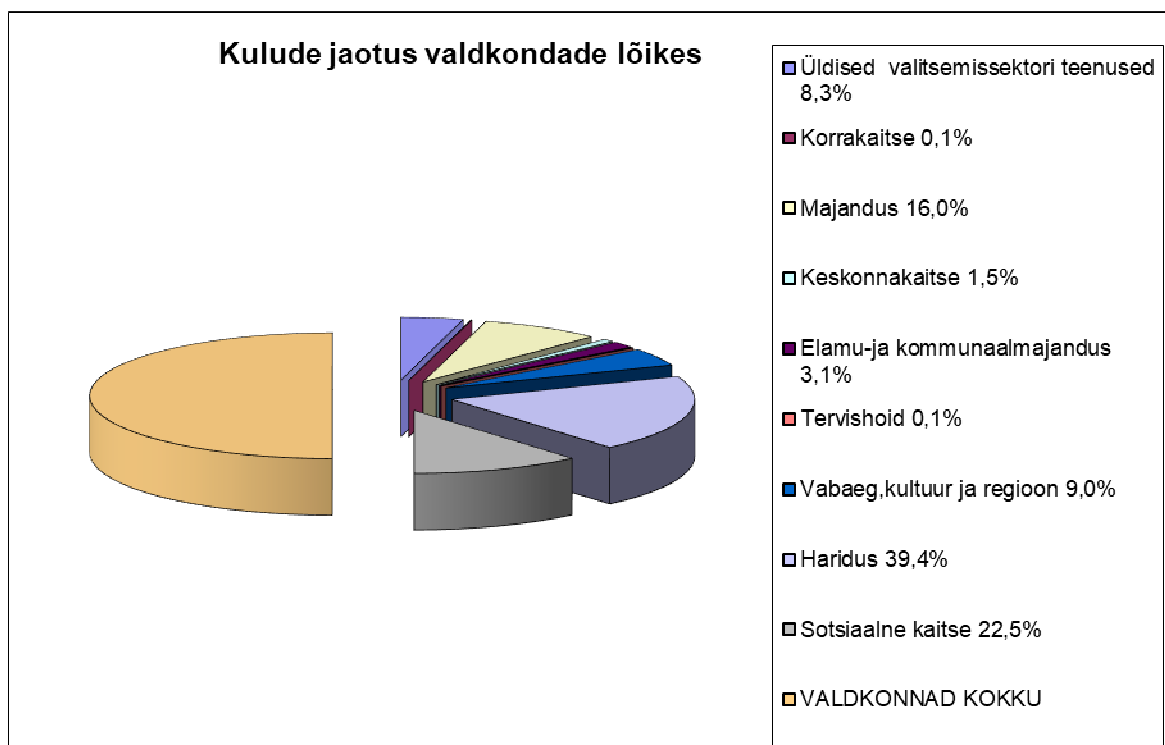
Vallavalitsus korraldas uue hanke ainult uue maja ehituseks ja koos inventariga saab olema selle kulu ca 1,8 miljonit eurot. Antud summa on ka käesolevas eelarves.

Kooskõlastatult volikogu majanduskomisjoni ja volikoguga on koostamisel hetkel üks projektitaotlus: Häädemeeste Hooldekodu renoveerimine kogumaksumusega 1,0 miljonit eurot (omaosalus 0,5 miljonit eurot). Projekti omaosaluse tagamiseks on volikogu otsus summas 0,5 miljonit eurot. Projekti taotluste esitamise tähtaeg on aprill 2019 ja vastus tuleb hiljemalt augustis 2019. Häädemeeste Hooldekodu renoveerimist ei ole planeeritud 2019 aasta eelarvesse.

Eelarve põhitegevuse kulude ja investeeringute maht valdkondade lõikes kokku on **11 155,9 tuhat eurot**. Eelarves on põhitegevuse kulud ja investeeringud koostatud vastavalt valdkondade klassifikaatorite alusel, mis on sarnane seni kehtivaga.

Põhitegevuse kulude ja investeeringute jaotus valdkondade lõikes on järgnev:

01 Üldised valitsemissektori teenused	905,5	tuhat eurot
03 Korrakaitse	10,0	tuhat eurot
04 Majandus	1 177,9	tuhat eurot
05 Keskkonnakaitse	170,5	tuhat eurot
06 Elamu-ja kommunaalmajandus	341,9	tuhat eurot
07 Tervishoid	15,2	tuhat eurot
08 Vabaaeg, kultuur	963,1	tuhat eurot
09 Haridus	4 228,8	tuhat eurot
10 Sotsiaalne kaitse	1 707,0	tuhat eurot
Valdkonnad kokku	9 519,9	tuhat eurot

FINANTSEERMISTE GEVUS ja ANALÜÜS

Finantseerimistegevuse eelarveosas on kajastatud:

- laenu võtmine investeeringu projektide omaosaluste tasumiseks summas 2 613,2 tuhat eurot

- valla laenude tagasimaksud AS SEB Pangale ja Danske Bank- ile summas 153,0 tuhat eurot
- kapitalirendi maksed (sõiduauto) 2,5 tuhat eurot.

Seisuga 31.detsember 2018 on valla laenukoormus 653,2 tuhat eurot, mille tasumise lõpptähtaeg on 2027. aasta.

Suur murekoht on ühinemislepingust tulenevate kohustuste täitmine, kuna vallavolikogu hääletas uue hooldekodu hoone ehitamise poolt ja seda ainult valla raha eest, ehk ilma riiklike toetusteta.

Peale uue laenu võtmist on valla võlakoormus kokku 3 266,4 tuhat eurot ja see on 48,5% 2019 aasta planeeritud põhitegevuse tuludest. 2019 aasta andmete alusel on 60% põhitegevuse tuludest 4037,9 tuhat eurot ja see näitab, et vabad laenu vahendid on 771,5 tuhat eurot. Samas on teada, et kui realiseerub SA-le KIK esitatud Häädemeeeste vee- ja kanalisatsiooni rekonstrueerimise projekt, siis tuleb vallal omaosaluse osa tagamiseks võtta laenu või garanteerida AS Häädemeeeste VK võetavat laenu. Projekti omaosalus ehk laenu suurus on vähemalt 700,0 tuhat eurot.

Vallavalitsus on läbi viinud hanke Häädemeeeste hooldekodu uue hoone ehitamiseks. Kui vald ehitab hooldekodu ainult oma raha eest, siis hanke tulemusel selgunud hinda arvestades ei ole võimalik täita ühinemislepingu investeringute osa täies mahus.

Sisuliselt on laenuvõimekus Häädemeeeste vee- ja kanalisatsioonitrasside rekonstrueerimiseks KIK-ist raha saamisel nullis. Kuna aga toetuse võimalikkus suure tõenäosusega KIK-ist lõppeb lähiajal, siis ilma toetusteta ehitamisel vajaks investeringute teostamisel Häädemeeeste VK piirkonnas vee- ja kanalisatsioonihind väga suurt tõstmist (üle tarbijate maksejõu). Trasse ja eriti biopuhastit rekonstrueerimata ei saa väga pikalt majandada. Trasside rekonstrueerimise vajadus ei ole aga ainult Häädemeeeste alevikus, sisuliselt on trassidega seonduv tegemata kogu endise Häädemeeeste valla territooriumil. Lähtuvalt väga erinevast vee- ja kanalisatsioonisüsteemide olukorrast AS Häädemeeeste VK ja OÜ Vesoka hallatavatel aladel, tuleb kindlasti jätkata kahe ettevõttega ja erinevate õiglaste tarbimishindadega, et OÜ Vesoka piirkonna tarbijad ei peaks maksma kinni varasemaid tegemata jätmisi AS Häädemeeeste VK piirkonnas.

Häädemeeeste Hooldekodu hanke järgi saab olema ehitushind koos sisustusega ca 1,8 miljonit eurot. Laenu maksetähtajaga 20 aastaks tähendab igakuiseks makseks indikatiivse graafiku järgi ca 9 tuhat eurot kuus, ehk 108 tuhat eurot aastas. Jagades selle summa 33 hooldekodukoha vahel ja veel 12 kuuga saame igakuiseks hinnalisaks ühe koha kohta võrreldes tänasega ca 273 eurot. Liites selle tänasele 660 eurosele kuumaksele saame kokku 933 eurot kuus. Teatavasti on ka vaja leida personali juurde ja selleks peaks palk töusma vähemalt Pärnu tasemeni, et mingigi lootus oleks personali leidmiseks. See kõik kokku tähendaks kohatasuks tänaste arvutuste järgi vähemalt 1010 eurot kuus. Kes suudaks sellist kohamaksu üldse maksta? Iga aasta edasi palgad suurenevad, ehk proportsioon rahakotile jääb ikka samaks. Arvestades asjaolu, et avamise ajaks peaks juba kõigil hooldustöötajatel olema sellekohane paber ja näiteks Kilingi-Nõmmes olevaid palkasid paberitega töötajatele, peaks töötasu olema veelgi suurem, ehk kohatasu veel suurem. Teine variant on vana maja jätta kasutusest välja ja tuua kõik kliendid üle uude majja. Paraku on lisarahastuse vajadus kohatasudele vähemalt 2/3 laenumaksest, ehk ligi 75 000 eurot (täna on see niigi juba ca 70 000 eurot aastas). Sel juhul oleks võimalik kohatasu palkadest tingitud lisatõusu väiksema palkade tõstmisega mõnevõrra leevendada, kuid sedagi vaid siis kui poleks töötajatel paberi kohustust. Mõistlikumat palka tuleks pakkuda tänastele töötajatele nii täna kui tulevikus. Eelarves olev investering hooldekodu laiendamise valla enda raha eest on finantsmajanduslikult ebamõistlik ja vallavalitsuse hinnangul on olemasoleva hooldekodu hoone rekonstrueerimise kaudu võimalik raha kokku hoida ligemale 1 miljon eurot. Sel juhul jätkuks vahendeid ka teiste ühinemislepingu objektide jaoks.

Hooldekodu oma raha eest juurde ehitamisel kaob võimalus täita ühinemislepingu investeringuid. Lepingu täitmiseks ei piisa siis enam nn. peenhäälestusest: sulgeda Häädemeeeste Keskkoolis gümnaasiumi osa ja Metsapöole Põhikoolis 1-2 kooliastet. Vaja on teha olulisemaid muudatusi, seda ilmselt raamatukogude osas ja mõne kultuuriasutuse (nt. Treimani Rahvamaja tegevused viia kõik Metsapöole kooli juurde) sulgemise teel.

Häädemeeeste Lasteaia, Häädemeeeste muusikakooli, Kabli Seltsimaja ja valla teenuskeskuse rekonstrueerimiseni jõudmise eel on vaja teha mitmeid projekte ning nende ehitusteni niipea ei ole võimalik jõuda. Häädemeeeste Hooldekodu personali ja klientidega komplekteerimisega tuleb

alustada koheselt, et avamise ajaks juunis 2020 oleks olemas kogu vajalik personal ja kliendid, kes suudavad ise oma koha eest tasuda. Uude majja ei planeerita võtta kliente, kelle eest ei peaks maksma kohatasu Häädemeeste vald. Kui personali ja maksejõulise klientuuri leidmine käesoleva aasta sügiseks ei õnnestu, on vallavalitsusel õigus jätta käesolevas eelarves toodud muud investeeringud peale hooldekodu uue hoone ehitamise tegemata, k.a. Häädemeeste Lasteaia, Häädemeeste muusikakooli, Kabli Seltsimaja ja valla teenuskeskuse rekonstrueerimine. Lisaks eelpool toodud investeeringutele on eelarves veel investeeringuid, mis vajavad eelnevat pikka tööd, et jõuda lepinguteni. Peale eelarves olevate investeeringute ja neile toetuste taotlemise tegelevad vallavalitsuse neli ametnikku (k.a. vallavanem) kokku üle 30 erineva investeeringu menetlemisega. Suuremad investeeringud kavatakse ellu viia toetuste abil. Vallavalitsus ja ka volikogu majandus-, eelarve- ja planeeringukomisjon on arutanud lisa ametikoha loomist, kuid jäänud seisukohale, et pigem valmivad ehitused hiljem. Seega on käesolevas eelarves sees mitmeid investeeringuid, mis ei saa valmida 2019. aasta jooksul.

LIKVIIDSED VARAD

Selles eelarve osas näidatakse eelarve aastavahetuse 2018/2019 likviidsete vabade vahendite (rahalise jäägi) muutumine 2018. aasta lõpuks.

Jääk 1. jaanuaril 2019 690,9 tuhat eurot

Jääk 31. detsembril 2019 0,0 tuhat eurot

Eelarve seletuskirja lisa on välja toodud ka 2017. ja 2018. aasta võrreldavad andmed. Eelarve menetlemise käigus laekus kaks ettepanekut eelarve muutmiseks, mis mõlemad olid seotud Häädemeeste Hooldekodu uue hoone ehitusega. Mõlema ettepanekuga volikogu nõustus ja lisati eelarvesse. Eelarve on läbi arutatud kõigi valla hallatavate asutustega ning vallavalitsuse ja volikogu majanduskomisjoni istungitel.

Koostasid

Valli Roosmaa
Finantsjuht

Karel Tölp
vallavanem